

Falkenbergs
kommun

Planeringsstrategi för Falkenbergs kommuns översiktsplanering

Diarienummer KS2023/39	Fastställt av Kommunfullmäktige	Datum för fastställande 2024-04-23
Dokumenttyp Strategi	Dokumentet gäller för Översiktsplan	Giltighetstid 4 år
Revideringsansvarig Kommunfullmäktige	Revideringsintervall Vart 4e år	Reviderad datum -
Dokumentansvarig (funktion) Samhällsplaneringschef	Uppföljningsansvarig och tidplan (se punkt 5) Kommunstyrelsen vart 4e år	

Falkenbergs kommun
31180 Falkenberg. Telefon växel: 0346-88 60
00. e-post: kontaktcenter@falkenberg.se
kommun.falkenberg.se

Innehåll

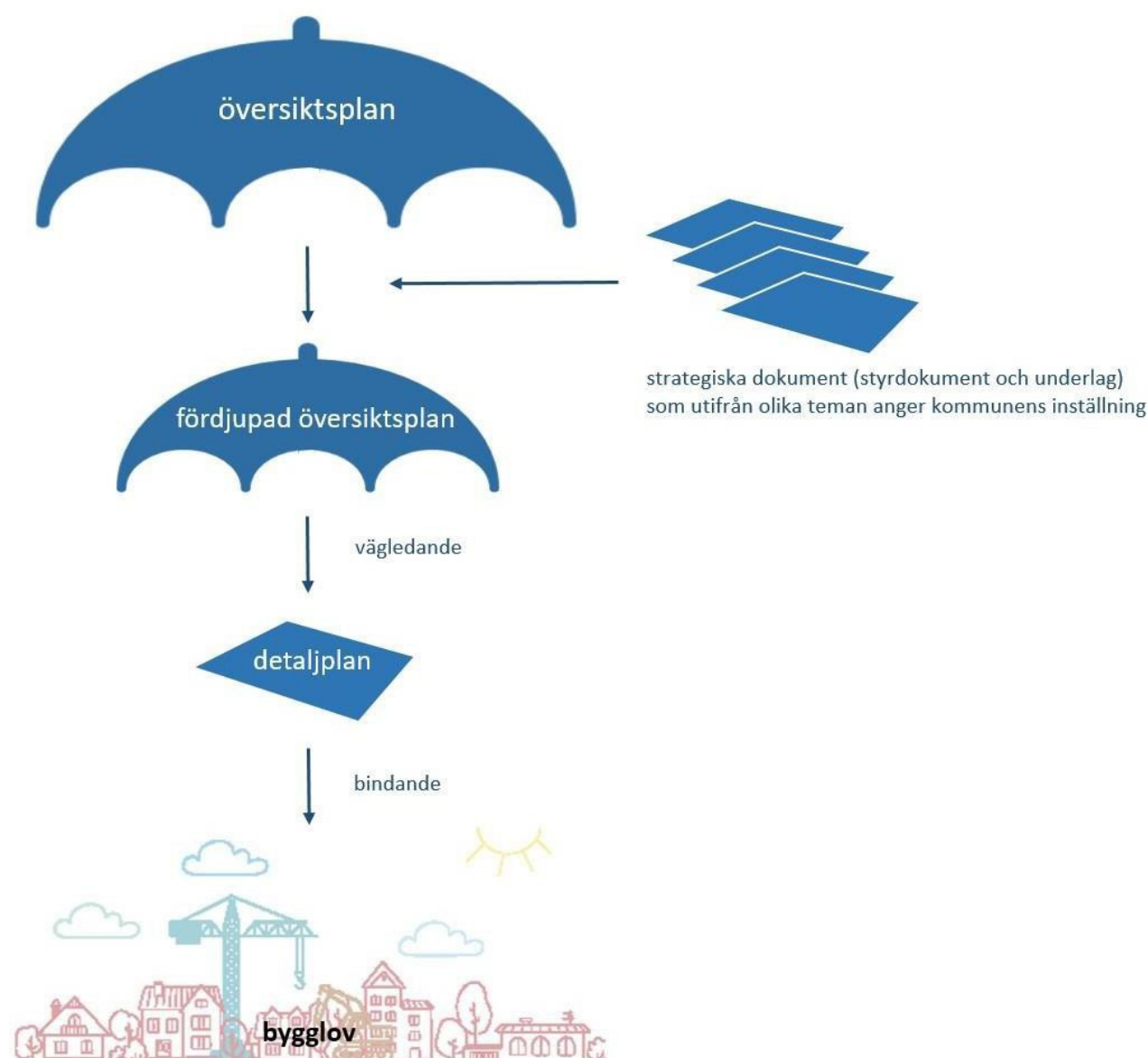
1. Bakgrund och introduktion	3
1.1 Vad är en översiktsplan?	3
1.2 Bakgrund.....	4
1.3 Syfte.....	4
1.4 Kommunens gällande översiktsplan	4
1.5 Rutiner för framtagande av planeringsstrategi.....	5
2. Förändrade planeringsförutsättningar.....	5
2.1 Nya lagar och översyn av befintlig lagstiftning.....	5
2.2 Nationella och regionala mål och strategier	6
2.3 Nya underlag gällande statliga och mellankommunala intressen.....	7
2.4 Nya mål, utredningar, planer, program och strategier och rutiner i Falkenbergs kommun	8
2.5 Förändrade planeringsförutsättningar: sammanfattning	9
3. Uppföljning av översiktsplanen	9
3.1 Process och organisation.....	9
3.2 Identifierade revideringar och behov av nya underlag.....	9
4. Sammanfattande bedömning.....	9
4.1 Prioritering utifrån sammanfattande bedömning	10

1. Bakgrund och introduktion

1.1 Vad är en översiktsplan?

Översiktsplanen är ett centralt strategiskt dokument som avgör kommunens vision för den fysiska miljön, användningen av mark och vatten samt utveckling och bevarande av den bebyggda miljön. Den baseras på mål på internationell, nationell och kommunal nivå och integrerar en mängd faktorer, vilket gör den till ett av de mest betydelsefulla styrdokumenterna för kommunen. Den adresserar nyckelfrågor som näringslivets och boendets utveckling, viktiga vistelsemiljöer, skyddsbehov, samt miljö- och klimatrisker.

Översiktsplanen underbyggs av kunskapsbaserade underlag och kan förtydligas för specifika områden genom fördjupade planer. En uppdaterad översiktsplan är essentiell för att stödja konkret efterföljande planering, såsom detaljplaner och bygglov, och för att regionala och statliga aktörer ska kunna ta hänsyn till kommunens riktlinjer i sin egen planering.

1.2 Bakgrund

Den första april 2020 ändrades plan- och bygglagen (PBL). Syftet med ändringen är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. Planeringsstrategin är det verktyg som ska användas för att lägga grunden för en kontinuerlig översiktsplanering.

Kommunen ska ta anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter det ordinarie valet 2022, dvs. senast den 11 september 2024. Om ingen planeringstrategi antas innan 11 september 2024 upphör översiktsplanen och dess fördjupningar att vara aktuella. Det innebär i praktiken att kommunen inte längre styr sin övergripande strategiska planering vad det gäller och mark och vatten förrän man har antagit en ny översiktsplan. Det innebär också att andra myndigheter får göra egna bedömningar om hanteringen av den fysiska miljön vid beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken.

Inför kommunens arbete med planeringsstrategin ska Länsstyrelsen, enligt PBL, i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. De ska dessutom redovisa om deras granskningsyttranden är aktuella. Länsstyrelsen har gjort en bedömning av granskningsyttrandena och att de fortsatt är aktuella.

1.3 Syfte

Syftet med planeringsstrategin är att kommunfullmäktige ska bedöma i vilken utsträckning översiktsplanen är aktuell. Kommunfullmäktige ska också ta ställning till kommunens fortsatta arbete med översiktsplanen. Det är översiktsplanen i dess helhet, d v s inklusive fördjupningar som ska bedömas.

Syftet med planeringsstrategin är också att främja kontinuerlig översiktsplanering.

1.4 Kommunens gällande översiktsplan

Falkenbergs kommuns översiktsplan antogs 2014-05-27. Till översiktsplanen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 2013-11-22.

Fördjupningar som gäller tillsammans med översiktsplanen:

- Översiktlig studie Vastaddalen mm, antagen april 1996 (reviderad juni 1997).
- DÖP (del av översiktsplan) numera FÖP Långås, antagen januari 1994 (reviderad januari 1995 och oktober 1995)
- FÖP Slöinge, antagen januari 1994 (reviderad december 1995)
- FÖP Heberg, antagen januari 1995 (reviderad december 1995)
- FÖP Vessigebro, antagen 2000-10-26
- FÖP Ullared, antagen 2005-11-24
- FÖP (fördjupad översiktsplan) Norra och södra kusten, antagen 30 oktober 2018
- FÖP för Falkenbergs stad, antagen 30 augusti 2022

1.5 Rutiner för framtagande av planeringsstrategi

Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi inom 24 månader efter varje ordinarie val. Det innebär att översiktsplanen utvärderas tidigt under mandatperioden och att ett kontinuerligt uppföljningsarbete av den behöver ske. Det är Samhällsplaneringschef på kommunstyrelseförvaltningen som är dokumentansvarig.

Planeringsstrategins omfattning kommer att variera. För att möjliggöra ett fortsatt övergripande strategiskt fysisk planering bör identifierade aktiviteter i form av underlag och styrdokument från planeringsstrategin arbetas in i verksamhetsplaner och budget för mandatperioden.

2. Förändrade planeringsförutsättningar

Enligt PBL 3 kap. 23 § ska kommunfullmäktige i planeringsstrategin ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet.

Nedan följer en redovisning av lagar samt nationella och statliga och mellankommunala intressen som har tillkommit eller ändrats sedan översiktsplanen och dess fördjupningar antogs.

2.1 Nya lagar och översyn av befintlig lagstiftning

Barnkonventionen och dess implementering i svensk lagstiftning:

FN:s barnkonvention blev en del av svensk lag den 1 januari 2020. Konventionen lyfter fram barnets bästa i alla åtgärder som berör barn, enligt artikel 3, samt barns rätt att uttrycka sina åsikter i alla dem berörande frågor, enligt artikel 12. Dessa principer understryker vikten av att integrera barnperspektivet i planeringsprocesser. I linje med detta har Falkenbergs kommun utvecklat en policy för barnens rättigheter, effektiv från 26 januari 2021, för att adressera och stärka barns ställning i kommunen.

Miljöbalkens utveckling:

I januari 2018 infördes ändringar i miljöbalken, framför allt i 6:e kapitlet om miljöbedömningar, för att förtydliga och förbättra processerna kring miljöbedömning. Dessa ändringar innebär bland annat introduktionen av nya termer och begrepp.

Ändringar i plan- och bygglagstiftningen:

Den 1 augusti 2018 genomfördes ändringar i plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen (PBF) för att öka kommunernas beredskap inför klimatförändringar. Dessa ändringar innebär att kommunerna måste ta hänsyn till och planera för risker relaterade till klimatförändringar, såsom översvämningar och erosion, i sin översiktsplanering. Vidare, i april 2020, infördes ändringar som syftar till att göra översiktsplaneringen mer kontinuerlig och framåtsyftande, med krav på att översiktsplanen hålls aktuell. Kommunerna är också skyldiga att anta en planeringsstrategi inom två år efter ordinarie val, för att säkerställa att översiktsplanen inte blir inaktuell.

Digitalisering av översiktsplaner:

Regeringen beslutade i februari 2023 att översiktsplaner ska kunna hanteras digitalt, med mål att alla nya planer från och med 31 december 2026 ska vara digitala. Boverket har uppdraget att precisera dessa krav.

Region Hallands nya roll och dess påverkan:

Den 14 juni 2022 beslutade riksdagen att göra Region Halland till regionplaneorgan, med lagändringar som trädde i kraft 1 januari 2023. Det är ännu oklart hur detta kommer att påverka kommunens översiktsplanering.

Lag om kommunens bostadsförsörjningsansvar:

I januari 2014 trädde ändringar i kraft som kräver att kommunerna utarbetar vägledande riktlinjer för att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder, vilket ska reflekteras i översiktsplanen enligt 3 kap. PBL.

Miljö kvalitetsnormernas roll:

Från och med 1 januari 2019 är miljö kvalitetsnormerna rättsligt bindande, vilket innebär att översiktsplaneringen inte får försämma dessa normer. Översiktsplanen ska tydliggöra hur kommunen avser att uppfylla gällande miljö kvalitetsnormer.

2.2 Nationella och regionala mål och strategier

Agenda 2030:

FN:s medlemsländer antog Agenda 2030 år 2015, med syftet att främja en hållbar utveckling som balanserar ekonomiska, ekologiska och sociala aspekter. Denna agenda innehåller 17 globala mål som täcker olika områden, med målsättningen att uppnå dessa till år 2030.

Sveriges klimatmål:

År 2017 fastställdes Sveriges klimatmål, vilka stipulerar att landet ska nå ”nettonoll”-utsläpp av växthusgaser senast 2045, för att därefter sträva efter negativa utsläpp.

Statliga havsplaner:

Hav- och vattenmyndigheten har presenterat nya förslag till statliga havsplaner, avsedda att främja ökad energiutvinning. I dessa planer inkluderas Falkenbergs kommun i Västerhavet, vilket påverkar kommunens förutsättningar och möjligheter.

Region Halland - Regional utvecklingsstrategi 2035:

Region Halland har uppdaterat sin utvecklingsstrategi till "Halland – bästa livsplatsen", med nya inriktningar som betonar vikten av likvärdiga uppväxtvillkor för barn och unga, möjligheter till ett utvecklande arbetsliv och en balanserad fritid, bidrag till god och jämlik folkhälsa, en miljömässigt hållbar vardag, ett livskraftigt och tåligt samhälle, samt ett inkluderande samhälle där alla har möjlighet att vara delaktiga. Dessa inriktningar har en stark koppling till samhällsplanering och strategisk fysisk planering, vilket understryker deras betydelse för framtida utvecklingsarbete

Region Halland - Hallands strategi för hållbar tillväxt 2021 - 2028:

Denna strategi fokuserar på gemenskap, inkludering och skapandet av attraktiva, hållbara livsmiljöer. Den betonar samhällsplaneringens centrala roll och dess inverkan på översiktsplaneringen, med målet att ingen ska lämnas utanför samhällsutvecklingen.

Region Halland - Regionalt trafikförsörjningsprogram 2021-2025:

Programmet adresserar framtida utmaningar inom kollektivtrafikplanering och understryker betydelsen av samarbete mellan olika planeringsområden som kollektivtrafik, infrastruktur samt samhälls- och bebyggelseplanering. Det långsiktiga syftet är att göra kollektivtrafiken till en drivkraft för hög attraktivitet och hållbar utveckling i Halland, där framkomlighet och tillgänglighet är nyckelfaktorer.

Region Halland - Regional infrastrukturplan Halland 2022-2033:

Denna plan sätter prioriteringar med ett klart fokus på samhällsutveckling, vilket direkt påverkar och integreras med översiktsplanens innehåll och riktning.

Regional vattenförsörjningsplan:

Planen tar upp vikten av att skyddade områden för dricksvatten identifieras och prioriteras i översiktsplanen. Det betonas att översiktsplaneringen aktivt måste inkludera och ta hänsyn till vattenförsörjningsaspekter.

Energi- och klimatstrategin:

Denna strategi identifierar de primära klimatutmaningarna för Halland och de åtgärder som krävs för att möta de nationella klimatmålen. Den inkluderar specifika energi- och klimatmål för regionen. I enlighet med regleringsbrevet för 2024 ska Länsstyrelsen revidera denna strategi för att anpassa den till den nya energipolitiska inriktningen, med ett särskilt fokus på samhällsplanering och elektrifieringsprocessen.

2.3 Nya underlag gällande statliga och mellankommunala intressen

Inför kommunens arbete med planeringsstrategin ska Länsstyrelsen, enligt PBL, i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Länsstyrelsen ska redovisa underlaget till kommunen under andra halvan av tiden mellan två ordinarie val. Länsstyrelsen bifogar till sitt underlag ett uttag ur planeringskatalogen med publikationer som har bäring på översiktsplaneringen och som har antagits efter översiktsplanens antagande, se bilaga 2. Detta är dock inte komplett eftersom Länsstyrelsens uttag är daterat 1 september 2022. Länsstyrelsen rekommenderar, att utifall kommunen tänker ta fram planeringsstrategin längre fram, bör kommunen själv göra ett nytt uttag ur planeringskatalogen.

De förändringar i statliga och mellankommunala intressen som länsstyrelsen omnämner i sitt yttrande är statens förändrade anspråk på riksintressen, miljö kvalitetsnormer, hälsa, säkerhet och risk för olyckor, översvämning och erosion, klimatanpassning, översvämningar från hav och höga flöden, översvämningar från skyfall, geotekniska risker, ras, skred och erosion, risker, bostadsförsörjning, transportplanering, samhällsplanering och digital infrastruktur, jordbruksmark, skogen och skogsbruk, havet och havsplanering, krisberedskap/totalförsvaret, vattenförsörjning, kulturmiljöer, arkitektur, naturvård, energi och klimatomställning, ekonomisk hållbarhet och konkurrens samt brottsförebyggande, se bilaga 1.

2.4 Nya mål, utredningar, planer, program och strategier och rutiner i Falkenbergs kommun

Kommunens övergripande vision och mål

Kommunen har en beslutad övergripande vision som löper över mandatperioderna. Till den finns tre övergripande mål som revideras varje mandatperiod. I de beskrivande texterna till de övergripande målen hittar man bäring in i samhällsplaneringen.

Kommunens vision lyder; Vi växer för en hållbar framtid.

Kommunens tre övergripande mål är:

1. Utbildning och omsorg med hög kvalitet
2. Ett föredöme inom hållbarhet och trygghet
3. Sveriges bästa näringslivskommun

Tabellen nedan är en översikt över de viktigaste dokumenten, deras typ, geografiska omfattning och årtal för antagande. Efter tabellen redovisas de rutiner och policys som också påverkar arbetet.

Namn	Typ	Omfattning	År
Falkenbergs grönstrukturstrategier	Styrdokument	Falkenbergs stad	2015
Trafikplan	Styrdokument	Falkenbergs stad	2015
Cykelstrategi	Styrdokument	Hela kommunen	2015
Översvämningsberäkning Ätran och Suseån	Underlag	Två vattendrag	2015
Dagvattenanvisningar	Styrdokument	Hela kommunen	2017
Skyfallsutredning	Underlag	Fbg och Ullared	2017
Exploateringstal-/studie	Underlag	Falkenbergs stad	2018
Huvudmannaskap och ansvar	Underlag	Falkenbergs stad	2019
Inventering och värdering av grönstruktur i Falkenbergs stad	Underlag & styrdokument	Falkenbergs stad	2018-2019
Kulturmiljöprogram för Falkenbergs stad	Underlag	Falkenbergs stad	2019
Stadsanalys	Underlag	Falkenbergs stad	2021
Klimatanpassningsplan med inriktning fysisk planering	Styrdokument	Hela kommunen	2021
Förtättningsanvisningar	Underlag & styrdokument	Falkenbergs stad	2022
VA-plan	Styrdokument	Hela kommunen	2022
Riktlinje för solelsproduktion	Styrdokument	Kommunal mark	2022
Värmeökartering	Underlag	Fbg och Ullared	2022-2023
Riktlinje för alternativa boendeformer i mellanbygd och inland	Styrdokument	Hela kommunen	2023
Kulturstrategi	Styrdokument	Hela kommunen	2023

Rutiner och policys:

- *Policy för medborgardialog (2018):* Berör all verksamhet, styrd av plan- och bygglagen för översiktsplanens framtagande.
- *Riktlinjer för arbetet med nationella minoriteter i Falkenbergs kommun:* Hänvisar till lagstiftning för att säkerställa inflytande för nationella minoriteter.
- *Policy för barnens rättigheter i Falkenbergs kommun:* Främjar barns och ungas inflytande, hänvisar till Barnkonventionens artikel 6.

2.5 Förändrade planeringsförutsättningar: sammanfattning

Sammanställningen av ny lagstiftning, nya mål och strategier samt reviderat och kompletterat planeringsunderlag illustrerar att mycket material har tillkommit sedan översiktsplan ÖP 2.0 antogs 2014. De flesta frågor beaktades dock redan i ÖP 2.0 eller i de mest aktuella fördjupningarna ("FÖParna") för Falkenbergs stad samt norra och södra kusten antagna efter ÖP 2.0. Det är också inom dessa områden där de största förändringarna inom mark- och vattenanvändningen sker. I en reviderad översiktsplan bör vissa delar utvecklas och nytt planeringsunderlag beaktas och integreras. Visst material kan upplevas som otydligt integrerat i översiktsplanen varför en ökad tydlighet kan behövas.

3. Uppföljning av översiktsplanen

3.1 Process och organisation

Framtagandet av en planeringsstrategi har skett på kommunstyrelseförvaltningen mellan slutet av april 2023 och våren 2024, med inledande planering under våren och sommaren 2023. En workshop med en referensgrupp från kommunens olika förvaltningar och bolag hölls i början av september 2023 för att samla synpunkter på översiktsplanens aktualitet och framtida inriktning. Synpunkter samlades in, analyserades och jämfördes med befintliga underlag och styrdokument.

Under hösten 2023 togs planeringsstrategin fram, med insikter om översiktsplanens varierande användning, dess betydelse för långsiktig planering, och önskemål om uppdateringar av underlag samt digitalisering och årlig uppföljning.

3.2 Identifierade revideringar och behov av nya underlag

Analysen efter workshopen pekar på behovet av att uppdatera eller nyframställa styrdokument inom områdena transport och mobilitet, grönbå strukturer, gestaltad livsmiljö, energi, näringsliv, samt klimat och klimatanpassning. Synergieffekter mellan dessa områden understryker vikten av samverkan.

De äldre fördjupade översiktsplanerna är förlegade och behöver upphävas och arbetas om. Kommunikationen av översiktsplanen behöver bli tydligare och lättare. Alla underlag och styrdokument som tillhör eller påverkar översiktsplanen behöver samlas på samma ställe. Vissa underlag och styrdokument behöver uppdateras. Översiktsplanen behöver bli digital.

4. Sammanfattande bedömning

Vid granskning av den aktuella lagstiftningen, nationella och regionala mål, samt översiktsplanen och dess fördjupningar inom Falkenbergs kommun, har flera viktiga insikter framkommit angående översiktsplaneringen. Det framgår att den övergripande strukturen och strategierna i översiktsplanen (ÖP 2.0) i stort sett fortfarande är relevanta, även om vissa mindre justeringar och förtydliganden kan vara nödvändiga.

Specifikt har bedömningen av jordbruksmark (i kommunen som helhet, inte FÖP Falkenbergs stad) och utredningsområden för materialtäkt samt vattenskyddsområden visat sig vara inaktuella, medan andra delar av mark- och vattenanvändningskartan fortfarande är tillämpliga, även om en helhetsöversyn planeras på längre sikt.

För att hålla jämna steg med utvecklingen och framtida krav understryks behovet av att kontinuerligt utarbeta nya styrdokument och underlag som stöder en flexibel översiktsplaneprocess. Särskilt framhålls vikten av digitalisering av översiktsplanematerial vilket innebär att initiala steg mot digitalisering av vissa delar av översiktsplanen bör tas enligt Boverkets föreskrifter. Dessutom behöver digitala verktyg för översiktsplaneringen utvecklas för att effektivisera processen och göra den mer tillgänglig.

- Översiktsplanens (ÖP 2.0) övergripande strukturbild och strategier i stort fortfarande vara aktuella. Vissa smärre korrigeringar och förtydligande kan behöva göras
- Översiktsplanens (ÖP 2.0) bedömning av värdefulla jordbruksmarks-områden samt utredningsområden för materialtäkt och för framtida skyddsområde för vattentäkt anses vara inaktuell. I övrigt anses gjorda avvägningar i mark – och vattenanvändningskartan vara aktuella. På längre sikt behöver dock mark- och vattenanvändningskartan ses över i sin helhet.
- Den fördjupade översiktsplanen för Falkenbergs stad vara aktuell i sin helhet
- Den fördjupade översiktsplanen för norra och södra kusten vara aktuell i sin helhet
- Fördjupningarna för kommunens knutpunkt Ullared och serviceorter Slöinge, Vessigebro och Ätran efter hand revideras.
- Översiktlig studie Vastaddalen mm aktuella delar vara inarbetade i ÖP2.0 och därmed kan den upphävas
- Utpekade inaktuella och saknade styrdokument och inaktuella och saknade underlag behöva utarbetas löpande
- De material som fortfarande är aktuellt behöver digitaliseras. Det innebär att förutom att allt nytt material som tas fram ska vara digitalt behöver bland annat fördjupad översiktsplan för norra och södra kusten, fördjupad översiktsplanen för Falkenbergs stad och delar av ÖP 2.0 motsvara kraven på digitalisering.
- Digitala kommunikationsverktyg för översiktsplaneringen behöver utarbetas.

4.1 Prioritering utifrån sammanfattande bedömning

Utifrån att översiktsplanen är tillräckligt aktuell för att kunna gälla en mandatperiod till är bedömningen att störst behov av nya fördjupningar föreligger i Ullared och Slöinge.

För att effektivt kunna göra fördjupande analyser i kommunen behövs flera strategiska dokument vara på plats, exempelvis gällande transport och mobilitet och grönbå strukturer. Dessa dokument är idag under framtagande men är resurskrävande och engagerar ungefär samma kompetenser som krävs för framtagande av nya fördjupade analyser. Utöver ovan kommer förvaltningen också påbörja en digitalisering av detalj- och översiktsplanearbetet vilket också kräver resurser.

Bedömningen är att det inte är genomförbart att påbörja två fördjupningar samtidigt och därför föreslås att Ullared får prioritet framför Slöinge i denna planeringsstrategi. Detta baseras på de behov som förvaltningen ser i Ullared, i synnerhet när det kommer till detaljplanering, brist på verksamhetsmark och de lokala entreprenörernas utvecklingsbehov och utvecklingstakt.